

LADAKALNIS

Nr.2(87)

AUKŠTAITIJOS NACIONALINIO PARKO INFORMACINIS LEIDINYS

2007 m. Liepa - gruodis

AUKŠTAITIJOS NACIONALINIO PARKO DIREKCIJOS

1974-1981

ŠIAME NUMERYJE :

1981-1993

1993-2007

Nauji Gaveikėnų malūno šeimininkai

Apleisti statiniai ir jų tvarkymas

Jūrinis erelis peri parke

Vasaros stovyklos ir kiti renginiai

2006-12-18

2007-01-15

2007-10-05

TURINYS

D.Savickaitė	Prisimenant kolegą	2 psl.
L.Stanaitis	Įvykiai ir naujienos	3 psl.
E.Vilkas	Gaveikėnų vandens malūno atgimimas	6 psl.
DARBAI PARKE		
T.Tukačiauskas	Kad būtų geriau paukščiams ir žmonėms	7 psl.
I.Čeponienė	Paukščių apsaugai svarbių teritorijų tvarkymas	8 psl.
G.Kurtinaitytė	Terra incognita, arba kaip mes atradome Aukštaitijos nacionalinį parką	9 psl.
A.Panavas	Parko žaizdos	11 psl.
PARKO GIRIŲ TAKAIS		
B.Šablevičius	Didelis, bailus, bet įžūlus	12 psl.
B.Šablevičius	Nauji radiniai	13 psl.
A.Čibiras	Gamtos išdaigos	14 psl.
SVETUR PASIDAIRIUS		
L.Stanaitis	Saugomų teritorijų planavimas Anglijoje – interviu su V.Kutra	14 psl.
VOLUNGĖ		
Ignalinos mokytojų kūryba		16 psl.
D.Savickaitė	Muzikavimas suburia	18 psl.
Š.Urbonas	Įspūdžiai iš muzikos stovyklos	19 psl.
MŪSŲ ŽMONĖS		
R.Ramanauskienė	Popietė su Bronium	20 psl.
Medkopio pabaigos šventė Stripeikiuose 2007 – A.Panavo fotoreportažas		22 psl.

PRISIMENANT KOLEGĄ

Išėjo Vytautas Drūteika.

Saugomų teritorijų tarnybos darbuotojams paskutiniai metai labai skaudūs. Visi dar mena Labanoro regioninio parko direktorių Kęstutį Jakštą, kurį pasiėmė ežeras. Išėjo Ida Stankevičiūtė, dirbusi kultūrologe Neries regioniniame parke – žuvo paslydusi ant glitauš upės akmenų. Tuo laikotarpiu ji publikavo ir pildė medžiagą apie baltiškąją mirties sampratą. Vytautas planavo paruošti straipsnį „Mirties takas“ apie paukščius ir kitus gyvūnus, žūstančius kelyje tarp Švenčionių ir Ignalinos...

Vytautas dažnai buvo pristatomas, kaip provincijos šviesuolis. Gal daug kam atrodė, kad Vytautas (Aukštaitijos nacionaliniame parke dėl berniokiško elgesio meiliai dar vadinamas Vytioku) yra grubokas, bet ar galėjo būti kitaip, praėjus Afganistano karo pragara? Po jo tariamu grubumu slypėjo daug kam neparankus tiesos siekimas. Jis nemokėjo kritikos pasakyti taktiškai: sakė tai, ką galvojo, taip kaip mokėjo. To, reik manyt, išmoko kare: ten nėra laiko meilybėms. Dėl šios savybės dažnai likdavo vienišas, stokojo palaikymo. O juk kiekvienam žmogui reikia nors retkarčiais pajusti, kad yra vertinamas.

Pradėjęs laikinai eiti Sirvetos regioninio parko direktoriaus pareigas, perėmė ir didelę atsakomybę. Jį stulbino žmonių noras apeiti įstatymus, akivaizdūs gudravimai. Su didžiausiu malonumu jis prisiminavo susitikimus su kovų draugais, kur viskas atvira ir tiesu. Jis labiausiai piktindavosi žmonėmis, kurie viena sako į akis, kita – už nugaros. Nemėgo lepių ir įnoringų, tuščiagarbių,

pažadus netęsinčių žmonių.

Vytauto veržlumas tikrai buvo užkrečiantis. Jis vienas pirmųjų saugomose teritorijose pradėjo organizuoti vaikų pažintinius žygius. Rasdavo laiko išsivesti juos į naktinius žygius, mokė stebėti gamtą, Švenčionyse rūpinosi jaunaisiais ekologais, kūrė

nevyriausybinių organizaciją „Kretuonas“. Žinant jo charakterį, vaikams neturėjo būti labai lengva. Vargu, ar jis atjausdavo niurzglius ir mamų vaikėlius. Bet viską atpirkdavo jo žinios ir natūralumas bendravime, įdomiai pateikiama informacija. Apie jo pamokas daug rašė ir specialioji ekologinę gyvenseną pristatanti spauda.

Pastaruosius keletą metų Vytautas Drūteika daug laiko skyrė studijoms. Baigė bakalauro ir magistrines studijas, aktyviai ruošėsi daktarinei...

Noras būti naudingų buvo jo savastis. Kadai Vytautas labai didžiavosi savivaldybės ruošiamą knygą apie Švenčionių rajono bažnyčias, kurios leidyba pats rūpinosi. Nepaprastai išdidžiai dovanodavo „Kretuono balsus“ – kompaktinę plokštelę, kurioje įrašytas Kretuono ežero salos paukščių gyvenimas. Tikrai gražus leidinys, kurį paruošė drauge su gamtos garsų įrašinėtoju V. Blažiu ir filmų apie gamtą kūrėju V. Jankevičiumi bei gamtininku S. Paltanavičiumi. Vytautas mielai rašė straipsnius „Ladakalniui“ apie Kretuono apyžerius kultūrinius ir

gamtinius ypatumus. O apie savo gimtinę Beržiją ir joje gyvenančius stebuklingus žmones, galėdavo pasakoti ištisas legendas: ir kaip slides ten daro, ir kaip audžia, ir kaip ten viskas unikalų ir archaišką... Be galo gerbė Reškutėnų muziejaus vadovę Viktoriją Lapėnienę ir kiek galėdamas pristatinėjo jos veiklą respublikoje, pats dažnai jai talkindavo. Pasakodamas apie Sirvėtos parko vertybes labai didžiavosi stebuklingąja Lino verdene, senovinių pastatų statymo būdu: molį maišant su viržiais ir kt. Jo buvo pilna visur.

Tai buvo žmogus, žinojęs gyvybės kainą. Jis labai skubėjo gyventi, negalėjo pakęsti neapsisprendimo ir vilkinimo. Saugodamas kitų gyvybes, negerbė savosios. Ir niekas šiandien negali pasakyti kiek kartų jo siela mirė Afganistano kare, kiek kartų ji kėlėsi naujam gyvenimui, kol neteko jėgų.

Dalia Savickaitė

ĮVYKIAI IR NAUJIENOS

Liepos 16-26 dienomis Aukštaitijos nacionaliniame parke vyko jau tradiciniu tapęs Panevėžio tautodailininkų draugijos ir ANP direktijos organizuotas tapytojų pleneras. Vaizdingose Salų kaimo apylinkėse įsikūrę tautodailininkai iš visos Lietuvos drobėse įamžino Aukštaitijos kraštovaizdžio grožį. Pati gamta globojo plenero veiklą, dovanodama joje dirbantiems palankų orą.

Nenuilstantis tautodailininkų vadovas Vidas Mažukna rūpinosi ne vien kūrėju darbu, bet ir, kartu su ANP darbuotojais, organizavo plenero metu sukurtų darbų parodą Medkopio pabaigos šventės metu.

Liepos 8-17 d. Žemaitijos nacionaliniame parke, Plateliuose, ir liepos 21-30 d. Aukštaitijos nacionaliniame parke, Palūšėje, vyko etnokultūrinio ugdymo stovyklos „Kukutynė“. Jose dalyvavo UNESCO Asocijuotų mokyklų

Lietuvoje moksleiviai, Respublikinio vaikų ir moksleivių – liaudies kūrybos atlikėjų – konkurso „Tramtatulis 2007“ laureatai. Stovyklas organizavo Lietuvos nacionalinė UNESCO komisija, bendradarbiaudama su Lietuvos liaudies kultūros centru, Aukštaitijos ir Žemaitijos nacionaliniais parkais. Projektą rėmė UNESCO bei Švietimo ir mokslo ministerijos Pilietinio ir tautinio ugdymo pro-

grama. Su stovyklų įspūdžius atspindinčiomis nuotraukomis galima susipažinti Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos interneto svetainėje www.unesco.lt.

Rugpjūčio 2 d. Rytų Lietuvos saugomose teritorijose lankėsi LR Prezidentas Valdas Adamkus. Vizito tikslas – susipažinti su problemomis saugomose teritorijose

(nelegalios statybos, žemės grąžinimo klausimai ir kt.). Prezidentą lydėjo Aplinkos viceministras Z. Truskauskas, Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos direktorė R. Baškytė ir tarnybos Apsaugos ir tvarkymo skyriaus vedėjas E. Vaitkevičius.

Susitikimuose su vietos gyventojais Labanore ir Palūšėje Prezidentas pabrėžė, kad būtina visiems apjungti jėgas, siekiant išsaugoti gamtos ir kultūros paveldo vertybes ateities kartoms. Palūšėje, naujame Aukštaitijos nacionalinio parko lankytojų centre surengtas pokalbis prie apskrito stalo. Jo metu vietos gyventojai kėlė įsisenėjusią miškų grąžinimo problemą miško parkuose. Aplinkos viceministras Z. Truskauskas informavo, kad Valstybinis miškotvarkos institutas artimiausiu

siu metu parengs konkrečius siūlymus, bus ieškoma abiejoms pusėms - visuomenei ir pretendams - priimtino sprendimo.

Visą vasarą buvo tvarkomos automobilių sustojimo aikštelės prie įvažiavimų į parko teritoriją iš Kirdeikių ir Ignalinos, o taip pat prie Ginučių vandens malūno ir Bitininkystės muziejaus. Nors užsitęsę remonto darbai ir erzino atvykstančius poilsiautojus, tačiau jau ateinančią poilsio sezoną jie galės pasidžiaugti šiomis naujai įrengtomis aikštelėmis.

Aikštelių remonto išlaidas padengė Kelių fondas ir Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba.

Rugsėjo 22 d. ant kalnelio prie Antalksnės kaimo kryžkelės susirinko kaimo gyventojai ir garbingi svečiai. Susibūrimo tikslas – „atidaryti“ trijų skulptūrų ansamblį „Dievas yra“. Giedantis gaidys, Kristaus kančia ir Žydinčios kopėčios nuo šiol trauks keliaujančiųjų akį ir kvies nors trumpam čia sustoti. Tuo pačiu skulptūrų ansamblis yra savotiškas kaimo bendruomenės atgimimo simbolis.

Idėjos autorius ir iniciatorius – Antalksnės bendruomenės pirmininkas Raimondas Žievys. Jo vadovaujami bendruomenės aktyvistai parengė projektą ir paraišką jo finansavimui pateikė Žemės ūkio ministerijai. Jau įgyvendinimo metu kilo idėjų išplėsti projektą. Papildomas lėšas skyrė nuolatiniai bendruomenės rėmėjai, Antalksnėje vasarą poilsiaujantys verslininkai A. Butkus, A. Nekrašas ir A. Kvedaravičius. Trijų skulptūrų autoriai – Vilniaus dailės akademijos dėstytojas B. Narbutas, ignalinietis skulptorius J. Grunda ir pats bendruomenės pirmininkas R. Žievys.

Aukštaitijos nacionalinio parko direkcija, vykdydama aplinkosauginio švietimo akciją, rugsėjo 26 d. apsilankė Ignalinos vaikų darželyje-lopšelyje „Šaltinėlis“. Vizito metu darželio vaikams bei auklėtojams buvo įteiktos Aplinkos ministerijos išleistos piešimo ir

spalvinimo knygelės apie atliekų tvarkymą. Tikimasi, kad šios knygelės bus puiki ugdymo pagalbininkė mokant vaikus rūšiuoti ir tvarkyti atliekas. Iš viso Ignalinos rajono lopšeliams-darželiams perduota 500 spalvinimo knygių. Lygiai tiek pat tą pačią dieną buvo perduota Ignalinos Č. Kudabos mokyklos pradinė klasių mokiniams.

Spalio 5 d. Palūšėje įvyko iškilmingas naujo Aukštaitijos nacionalinio parko lankytojų centro atidarymas. Naujasis lankytojų centras įsikūrė lankytojams patogioje vietoje, prie kelio eančiame renovuotame pastate. Pastato rekonstrukcija įgyvendinta panaudojant ES Struktūrinių fondų ir Lietuvos Respublikos biudžeto lėšas.

Pasveikinti naujakurių atvyko kolegos iš

Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos ir kitų saugomų teritorijų, iš Utenos apskrities viršininko administracijos ir Ignalinos rajono savivaldybės, kitų vietinių biudžetinių įstaigų bei bedruomenės atsatovai. Iškilmės prasidėjo Aukštaitijos regiono ir Aukštaitijos nacionalinio parko vėliavų pakėlimu. Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos direktorei R.Baškytei ir Aukštaitijos nacionalinio parko direktoriui E.Leškevičiui perkirpus kaspiną, pirmasis į pastatą įžengė Palūšės klebonas A.Ulickas. Jis palaimino ne tik naujas patalpas, bet ir čia dirbsiančius žmones, kad juos lydėtų tik šviesios idėjos ir prasmingi darbai. Svečių sveikinimus ir palinkėjimus naujakuriams pajvairino Ignalinos muzikos mokyklos kapelos „Almaja“ atliekamos dainos ir poeto P.Panavo deklamuojamos eilės. O iškilmingą atidarymo ceremoniją vainikavo vargonininko A.Vasiliausko ir solistės J.Leitaitės koncertas Palūšės bažnyčioje.

Spalio 24 d. Antalksnėje buvo susprogdintas (nugriautas) nenaudojamas ir niekam neberekalingas vandens bokštas. Bokštas stovėjo buvusių fermų teritorijoje netoli Lūšykščio ežero. Jis priklausė Ignalinos rajono savivaldybei. Neprižiūrimas vandens bokštas jau senokai gadino parko kraštovaizdį. Siekdami pašalinti vizualinę

taršą, Aukštaitijos nacionalinio parko direkcija, kartu su Ignalinos rajono savivaldybe ir Linkmenų seniūnija, inicijavo bokšto nugriovimą. Pasirinktas sprogdinimo metodas. Į pagalbą atskubėjo kariškiai. Metalu laužas išvežtas. Teritorija tvarkoma. Visas griovimo išlaidas padengė Ignalinos rajono savivaldybė.

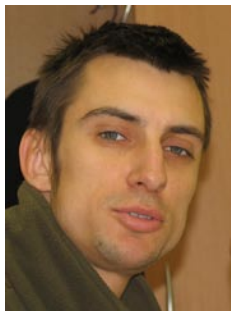
Gruodžio 20 d. Palūšėje, Aukštaitijos nacionalinio parko direkcijoje vyko pasitarimas dėl Ginučių archeologinio ir Ladakalnio gamtinio kompleksų sutvarkymo. Pasitarime dalyvavo Ignalinos rajono savivaldybės atstovai vicemeras Henrikas Šiaudinis ir Teritorijų planavimo ir architektūros skyriaus vyresn. specialistas Vytautas Zabalevičius, Linkmenų seniūnas Jonas Alekna, minėto komplekso topografinės nuotraukos rengimą finansavusios Ignalinos miškų urėdijos atstovas Pranas Kraujalis, Utenos regiono aplinkos apsaugos departamento vyr. specialistas Sigitas Urbonas bei keletas Aukštaitijos nacionalinio parko direkcijos darbuotojų. Konkursą minėto komplekso sutvarkymo projektavimo darbams atlikti yra laimėjusi UAB „Rekreacinė statyba“. Jos atstovai direktorius Algimantas Šiukšta ir architektas A.Mituzas pristatė projekto koncepciją ir pateikė projektinius pasiūlymus. Svarbiausi projekte numatomi darbai yra Ginučių archeologinio komplekso atidengimas iškertant arba išretinant mišką, o taip pat esamos takų ir kelių infrastruktūros optimizavimas, sutvarkymas bei pritaikymas lankytojams. Pasitarimo metu daugiausia diskusijų sukėlė pasiūlymas Ladakalnio papėdėje įrengti atvirą arena – vietą renginiams ir visuomenės susibūrimams. Dauguma pasitarimo dalyvių pasisakė prieš tokią idėją, teigdami, kad tai sukeltų grėsmę unikaliam Ladakalnio gamtiniam kompleksui. Juolab, kad tiek Ignalinos rajone, tiek parko teritorijoje yra pakankamai renginiams organizuoti tinkamų vietų. Todėl pagrindinis pageidavimas projektuotojams buvo pagerinti sąlygas lankytojams minimaliai pakeičiant komplekso gamtinę aplinką. Panašių prieštaravimų ir argumentų susilaukė tarp Ladakalnio ir Ginučių piliakalnio siūloma įrengti automobilių bei autobusų stovėjimo aikštelė. Tai neabejotinai sudarkytų kraštovaizdį, kadangi aikštelė būtų matoma nuo Ladakalnio.

Šiuo metu vyksta kelio, kuris eina pro Ladakalnį ir Ginučių piliakalnį, projektavimo darbai. Projekte numatoma šį kelią šiek tiek praplatinti ir išasfaltuoti. Tuo pačiu bus išplėsta ir atnaujinta prie Ladakalnio esanti automobilių stovėjimo aikštelė, o taip pat Ginučių piliakalnio papėdėje bus įrengta nauja, kurios dabar itin trūksta.

Parengė Linas Stanaitis

Nuotraukos A.Panavo, T.Masiulio, I.Kazakevičiaus ir A. Čeponio

Gaveikėnų vandens malūno atgimimas

Edmundas Vilkas

ANP kultūros paveldo specialistas

Valstybės saugomas kultūros paveldo objektas – Gaveikėnų kaimo vandens malūnas atgimsta naujam gyvenimui. Kaimo pakraštyje prie Palaukinio upelio, esančio malūno pastato, išlikusios malūno įrangos ir aplinkos sutvarkymu nuo šiol rūpinsis nauji pastato šeimininkai – Vilniaus arkivyskupija, o tiksliau – arkivyskupijos ekonomo tarnyba (institucija prižiūrinti ir tvarkanti arkivyskupijos kilnojamą ir nekilnojamą turtą). Iki šiol pastatas priklausė valstybei ir buvo valdomas Lietuvos valstybinio žuvivaisos ir žuvininkystės tyrimų centro Ignalinos filialo. Buvę šeimininkai nebuvo suinteresuoti pastato, statyto XIX amžiuje ir per ilgą savo istoriją turėjusio ne vieną prastą šeimininką, restauravimu ir pritaikymu viešajam pažinimui. Todėl pastato būklė kasmet po truputį blogėjo, per avarinės būklės stogą į patalpas patekdavo vanduo.

Situacija iš esmės pradėjo keistis šių metų vasarą, kai Vyriausybė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos religinių bendrijų teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo tvarkos įstatymu, atkūrė Vilniaus arkivyskupijos nuosavybės teisę į valstybei priklausantį pastatą Vilniuje, Šv. Jono g. 9. Kadangi nėra galimybės šio pastato perduoti arkivyskupijai, vietoj jo birželio 6 dienos nutarimu arkivyskupijos nuosavybėn kaip kompensacija buvo neatlygintinai perduotas Gaveikėnų vandens malūnas su aplinkiniais pastatais. Tokiu būdu pastatas atiteko į rankas žmonėms, turintiems nemažą istorinių pastatų restauravimo patirtį ir mokantiems juos pritaikyti pagal naują paskirtį.

Aukštaitijos nacionalinio parko direkcija su naujaisiais pastato savininkais sieja dideles viltis – tikimasi, jog arkivyskupijos ekonomo tarnybos darbuotojų

turima patirtimi bus remiamasi restauruojant malūno pastatą. Malūne numatoma įrengti patalpas dvasininkų, tame tarpe ir Vilniaus arkivyskupo kardinolo Audrio Juozo Bačkio poilsiui, įvairių vaikų ir jaunimo stovyklų reikmėms. Vilniaus arkivyskupas pažadėjo, jog naujas malūno teritorijos statusas nevaržys visuomenės intereso: kaip ir anksčiau, malūno tvenkinyje galės maudytis poilsiautojai, malūno tiltu galės naudotis vietiniai gyventojai ir turistai, važiuojantys dviračiais ar keliaujantys pėsčiomis pro malūną praeinančia turistine – pažintine trasa. Visai šalia už Europos Sąjungos lėšas įrengta pažintinės trasos atokvėpio aikštelė, kurioje keliaujantieji sustoja pailsėti, tad nacionalinio parko direkcija suinteresuota vandens malūno teritorijos atvirumu lankytojams. Naujieji savininkai pageidauja, kad jų teritorijoje nebūtų keliamas triukšmas, nebūtų ilgesniams laikui statomos palapinės, o pėstiesiems ir dviratininkams kelias turėtų būti laisvas.

Naujųjų pastato savininkų ketinimai nėra vien tušti žodžiai. Kultūros paveldo departamentas išdavė leidimą pastato tyrimams ir projekto rengimui, nacionalinio parko direkcija išdavė sąlygas kapitaliniam malūno remontui ir vandenvalos įrenginių statybai. Prasidėjo pirmieji remonto darbai, stengiamasi sustabdyti tolimesnį pastato nykimą, ateityje planuojama atkurti kadaise buvusį malūno vandens ratą. Aplink Vilniaus arkivyskupijai priklausančius pastatus formuojamas atskiras žemės sklypas, tačiau pati žemė ir toliau lieka valstybės nuosavybe. Tad malonu, kai viešasis ir teritorijos šeimininko interesai sutampa.

Andriaus Juodelio nuotrauka

DARBAI PARKE

Kad būtų geriau paukščiams ir žmonėms

Tomas Tukačiauskas
Projekto vadovas

Aukštaitijos nacionalinio parko Kretuono kraštovaizdžio draustinyje Reškutėnų kaimo bendruomenė vykdo gamtosauuginį projektą „Gyvulininkystės vystymas Reškutėnų bendruomenėje išsaugant retus paukščius“. Pagrindinis projekto tikslas – sudaryti palankias sąlygas retiems ir saugomiems paukščiams Kretuono ežero Didžiojoje saloje ir Žemaitiškės pievose veistis ir tuo pačiu paskatinti gyvulininkystės plėtrą Reškutėnų km.

Projekto metu bus pagerintos sąlygos griciukams, raudonkojams tulikams, upinėms žuvėdroms, paprastiesiems kirams, griežlėms ir kt. paukščiams perėti. Pagrindinė projekto veikla – avių, ožkų, karvių ganymas ir pievų šienavimas Didžiojoje saloje ir Žemaitiškės pie-

vose. Paukščiams vertingose teritorijose gyvuliai ganomi tik nuo birželio 15 d. ir ekstensyviai. Šiam laikotarpiui jau daugumos paukščių jaunikliai būna išskilę iš kiaušinių ir gyvulių ganymas žalos nedaro. Priešingai, toks, vėlesnis ir ekstensyvus ganymo būdas, tarsi paruošia tinkamą pievą (ganyklą) ateinančių metų lizdams sukurti ir kiaušiniams dėti. Projekto metu šienaujamos Žemaitiškės pievos ne ankščiau kaip nuo liepos 15 d. Ši vėlyvesnė šienavimo

data palanki paukščiams – dauguma jų jau būna išperėję jauniklius, o ūkininkai nušienautą žolę dar panaudoja gyvulių pašarų gamybai.

Projektas taip pat turi ir socialinį aspektą. Sieki-

ama paremti ir paskatinti prasčiau besiverčiančius kaimo gyventojus. Projekto metu nupirkto 62 lietuvių juodgalvės avys, 5 alpinės veislės ožkos, 2 karvės yra patikėtos prižiūrėti 7-ioms Reškutėnų bendruomenės šeimoms. Už gyvulių priežiūrą projekto dalyviai gaus vyriškos lyties prieauglį, didžiąją dalį išmokų už tvarkomus žemės plotus ir gyvulius. Taip pat užauginę tokį patį skaičių moteriškos lyties prieauglio, gaus jiems priežiūrai patikėtus gyvulius. Projektas taip pat remia gyvulius prižiūrinčias šeimas ganymo įranga, veterinarinėmis priemonėmis ir paslaugomis, organizuoja mokymus ir pan. Reškutėnų bendruomenės centras ieško naujų projekto dalyvių kurie norėtų nuo 2007 m. rudens įsitraukti į projekto veiklą ir prižiūrėti avis ir mėsinius galvijus.

Šio projekto veikla pradėta vykdyti 2006 m. gegužės mėnesį ir planuojama, kad visos projekto veiklos bus sėkmingai įgyvendintos iki 2008 m. birželio mėnesio. Šį projektą finansiškai remia Jungtinių Tautų vystymo programos Pasaulio aplinkos fondo Mažųjų projektų programą (JTVP PAF MPP) ir Heifer international Baltijos labdaros fondas. Projekto partneris – Aukštaitijos nacionalinio parko direkcija.

Daugiau informacijos galima rasti interneto svetainėse: www.undp.lt/sgp ir www.heifer.manosvetaine.lt. Taip pat, dėl detalesnės informacijos galima kreiptis į bendruomenės pirmininkę Janę Petkūnienę tel. 867275598 ir/ar į projekto vadovą Tomą Tukačiauską tel. 861690290.

Paukščių apsaugai svarbių teritorijų tvarkymas parke

Irena Čeponienė
ANP direktoriaus pavaduotoja

Aplinkos, tame tarpe ir gamtinės įvairovės, apsauga yra viena iš prioritetinių Europos Sąjungos politikos sričių, todėl tam skiriamas ypatingas dėmesys. 1979 ir 1992 metais priimtose dvi pagrindinės ES gamtos apsaugos direktyvos – „Laukinių paukščių apsaugos“ ir „Gamtinių buveinių ir gyvūnijos bei augalijos apsaugos“. Trumpiau jos dažniausiai vadinamos Paukščių ir Buveinių direktyvomis. Šios direktyvos numato retų, nykstančių ar dėl kitų priežasčių ypač vertingų buveinių ir augalų bei gyvūnų rūšių apsaugą. ES šalys narės numato direktyvose išvardintų rūšių apsaugą savo teritorijoje, parenka joms specialias saugomas teritorijas. Visos ES šalių išskirtos saugomos teritorijos jungiamos į vieną Europos Sąjungos saugomų gamtinių teritorijų tinklą – „Natura 2000“.

Į „Natura 2000“ teritoriją įeina visas Aukštaitijos nacionalinio parko plotas, išskyrus rekreacines ir gyvenamąsias teritorijas (pagal funkcinį zonavimą). Taigi visa parko teritorija yra vertinga, o ypač pietinėje dalyje esančios Žemaitiškos pievos, į pietryčius nuo Reškutėnų kaimo ir Didžioji Kretuono ežero sala. Saloje veisiasi daugiau kaip 43 rūšys paukščių, o rudagalvių kirų kolonijose yra apie 10-13 tūkst. lizdų. Migracijų metu Žemaitiškos pievose apsistoja keli tūkstančiai laukinių žąsų ir kitų paukščių: mažosios gulbės ir gulbės giesmininkės, didieji ir mažieji baltieji garniai, tilvikiniai

paukščiai, įvairių rūšių žuvėdros ir kt.

2007 m. buvo įgyvendinamas projektas „Saugomų teritorijų tvarkymas ir priežiūra 2“. Projektas buvo finansuojamas ES Struktūrinių fondų ir valstybės biudžeto lėšomis. Parko teritorijoje buvo tvarkomos „Natura 2000“ teritorijos – Kretuono ežero Didžioji sala ir Žemaitiškos pievos. „Natura 2000“ teritorijų tvarkymo projektas buvo pasiūlytas 2004 m., tik gaila, kad taip vėlai gautas finansavimas. Kitas projekto etapas būtų buvęs teritorijų priežiūra, ganant gyvulius tam, kad būtų išsaugota retiems paukščiams svarbi teritorija. Dabar projektai vyko lygiagrečiai ir papildė vienas kitą. 2008 m. Reškutėnų bendruomenės centro vykdomas projektas „Gyvulininkystės vystymas Reškutėnų bendruomenėje, išsaugant retus paukščius“ bus tęsiamas.

„Natura 2000“ teritorijoje, Kretuono Didžiojoje saloje ir Žemaitiškos pievose projekte numatytus darbus vykdė konkursą laimėjusi UAB „Meleksas“. Ši teritorija yra valstybinėje žemėje, laikinai išnuomotoje Reškutėnų bendruomenės centrui. Specifika yra ta, kad darbus čia galima atlikti tik tada, kai išsiperi paukščiai ir palieka lizdus jaunikliai t.y. nuo liepos 15 d. iki kovo 1 d. Dalis Didžiosios Kretuono salos (6 ha) buvo apaugusi krūmais, dalis (7 ha) aukštaūgėmis žolėmis.

Kad paukščiai galėtų saloje perėti, reikia, kad sala būtų plika. Todėl projekte numatytus darbus reikėjo iškirsti visus saloje esančius krūmus. Iškirsti krūmai buvo sukrauti į krūvas ir sudeginti. Traktoriaus perkėlimui į salą (plotas daugiau nei 20 ha) UAB „Meleksas“ specialiai sukonstravo katamaraną. Traktorininkui teko dirbti visą savaitę, kol nuplovė aukštaūgę žolę ir nušienavo likusią pievą. Saugodamas techniką čia jis ir nakvodavo. Darbus lėtino pievoje susiformavę kupstai. Iš viso saloje nušienauta virš 15 ha.

Žemaitiškos pievose darbai buvo sudėtingesni. Reikėjo iškirsti krūmus, kurie buvo išaugę ne tik sausumoje, bet ir vandenyje. Ruošiant projektą krūmynų

čia buvo tik apie 1 ha. Per tą laiką, kol buvo gautas finansavimas, jų plotas išaugo trigubai. Esame dėkingi UAB "Meleksas" darbuotojams, kurie neskaičiavo ploto, bet išplovė visus projekto teritorijoje esančius krūmus. Iškirsti krūmai sukrauti į krūvas ir sudeginti.

Anksčiau šiuose plotuose buvo ganyklos, kurios pagal to meto reikalavimus buvo aptvertos spygliuota viela. Tvoros yra išlikę tik apie 2 km. Dalį jos, sugedus melioracijos sistemai, apšėmė vanduo. Spygliuotos tvoros vielos – tikri spąstai paukščiams. Todėl jos buvo nuimtos, o gelžbetoniniai stulpeliai išrauti ir išvežti. Kadangi 2000 m. pastatytas paukščių stebėjimo bokštelis

buvo avarinės būklės, netoliese įrengtas naujas. 2008 m. pavasarį ornitologai ir paukščių mylėtojai galės naudotis saugiu stebėjimo bokštelio.

Belieka džiaugtis, kad visi projekte numatyti darbai atlikti. Ir toliau stengsimės, išsaugoti krūmais ir žolėmis neužaugusią paukščiams savarbią teritoriją. O mums padės Reškutėnų bendruomenės centras ir kiti vietiniai gyventojai, ganydami avių ir ožkų bandą, kurią jie gavo projekto metu.

Nuotraukos T.Masiulio ir B.Šablevičiaus

Terra Incognita arba kaip mes atradome Aukštaitijos nacionalinį parką

*Gintarė Kurtinaitytė
Projekto vadovė*

Idėja daryti tarptautinį jaunimo mainų projektą Aukštaitijos nacionaliniame parke gimė 2006m. Lietuvos jaunimo neformalaus ugdymo asociacijos kasmetiniame renginyje - vasaros akademijoje susitikome su parko darbuotoju Linu Stanaičiu. Tada pirmą kartą ir išgirdome apie Kretuono ežerą, jame esančią negyvenamą salą ir paukščius, kurie negali joje perėti. Kaip romantiška! Tuoj pat pradėjome ieškoti partnerių užsienyje. Finansavimą gavome iš ES programos "Veiklus jaunimas". O tada ir prasidėjo...

Tarptautinis mainų projektas „Terra Incognita, discover it!“ vyko 2007 metų liepos mėn. 10-20 dienomis Aukštaitijos nacionaliniame parke. Projekte dalyvavo dvi šalys: Lietuva ir Belgija, dvi organizacijos – "Actio Catholica Patria" ir "Wingerdbloei" bei projekto partneris Aukštaitijos nacionalinio parko direkcija. Projektas buvo skirtas mažiau galimybių turintiems jauniems žmonėms, kurie laikinai ar nuolat gyvena globos institucijose. Tikėjome, kad rūpinimasis gamta, dalyvavimas sprendžiant ekologines problemas ir gyvenimas su kitos tautybės žmonėmis

padės jauniems žmonėms išmokti jautriau elgtis vienas su kitu bei kartu atrasti pozityvius buvimo kartu būdus.

Su belgų grupe susitikome liepos 10 d. Palūšėje. Pradžia buvo sunki. Ilgos kelionės nuovargis, lietus, grupė nepažįstamų, nesuprantama kalba kalbančių jaunų žmonių, toli gražu ne penkių žvaigždučių viešbutis ir visą naktį po langais lėbaujantys poilsiautojai stovyklos dalyviams sukėlė didelį šoką.

Pagal planą turėjome per pusantros dienos pasiekti Kretuono ežero salą ir ten įsikurti. Žygiavome grupelėmis, turėdami tikslą ne tik pasiekti antrosios nakvynės vietą – Pakretuonės stovyklavietę, bet ir artimiau susipažinti. Staigus patogumų praradimas įtakojo dalyvių nuotaikas ir neleido džiaugtis supančia gamta. Nei lietuviai, nei belgai nemokėjo anglų kalbos pakankamai, kad galėtų laisvai bendrauti, bet ieškojo kitų bendravimo būdų. Nuotaikos su kiekviena diena gerėjo, o dalyviai vis la-

biau pradėjo gyventi tuo, kas vyksta čia ir dabar.

Padedant parko darbuotojams, 26 žmonių persikėlimas į Kretuono ežero salą vyko sklandžiai. Pirmiausia įsirengėme stovyklavietę, kuri tapo namais sekančioms keturioms dienoms. Visi daugiau ar mažiau įsitraukė į tvarkymo darbus – pjovė, kirto krūmus ir medžius, o jų šakeles rišo į šluoteles, ruošė ožkoms pašarus žiemai. Nors gal nebuvo nuveikta tiek, kiek planuota, bet pasidarbuota nuoširdžiai ir iš peties – rezultatai nustebino net atvykusius į salą parko ekologus. Net gyvendami saloje nepamiršome, kad pagrindinis mūsų projekto tikslas ne atkurti paukščių perimvietes, bet per bendrą darbą ir veiklą artimiau susipažinti su kitos šalies kultūra, patobulinti bendravimo įgūdžius.

Todėl po darbo organizavome lietuvių ir belgų nacionalinius vakarus – su tos šalies nacionaliniais patiekalais bei šokiais, dainomis, žaidimais. Paskutinę dieną saloje sutvarkėme stovyklavietę taip, kad apie mūsų buvimą čia bylojo tik krūmynų vietoje atsiradusi plynė ir šakų krūvos. Kai persikėlėme į krantą ir pasiekėme stovyklavietę prie Žeimenio ežero, baigėsi pirmasis etapas. Ryte prie kranto mūsų laukė valtys, kuriomis per tris dienas turėjome praplaukti visą parko ežerų labirintą ir grįžti į pradžios tašką – Palūšę.

Valčių žygis buvo atgaiva – ne tik dėl nuostabios gamtos, bet ir dėl to, kad visi jau kartu buvome nuėję nemažą kelią, daug kartu patyrę, išmokę susikalbėti. Be to, visi jautėme, kad su kiekvienu yri artėja pabaiga. Projektas kiekvieną dalyvį palietė labai asmeniškai – be to, kad sudarė galimybę išmokti būti gamtoje, o kartu ir su kitais (ar kitokiais) jaunais žmonėmis, leido kiekvienam pasijusti vertam to gražaus buvimo nuotabioje gamtoje. Projektą organizavusi nevyriausybinė organizacija „Actio Catholica Patria“ atrado Aukštaitijos nacionalinį parką kaip patikimą partnerį, kaip puikią erdvę darbui su jaunais žmonėmis, kaip galimybę, prisidedant prie parko darbų, nuveikti didelius ir svarbius darbus mažiau galimybių turinčių jaunų žmonių labui.

Autorės nuotraukos

Parko žaizdos

Algirdas Panavas
ANP direktoriaus pavaduotojas

2007 metais parko direkcija registravo ir įvedė į GIS (geografinės informacinės sistemos) duomenų bazę informaciją apie visus apleistus buvusių fermų, mechaninių dirbtuvių, grūdų sandėlių, siloso tranšėjų, mėsliadžių ir kitokius statinius bei įrenginius, kurie doko parko kraštovaizdį. Dalis darbo buvo apskaiciuoti sukaupto betono, šiferio, mūro plytų, metalo, medienos, kurie šiuo metu nenaudojami kiekius. Šio darbo tikslas - turėti informaciją, kad ateityje, panaudojant europinius pinigus, būtų parengti pastatų nugriovimo ir atliekų sumalimo projektai. Sumaltas atliekas bus galima panaudoti vietos kelių bei apžvalgos aikštelių tvarkymui ir kitoms kaimo bendruomenės reikmėms.

Parko teritorijoje yra 10 apleistų buvusių gamybinių kompleksų. Stambiausi yra Reškutėnuose, Berniūnuose, Grikiapelėje, Linkmenyse, Antalksnėje, Ginučiuose. Po keletą statinių yra likę Palaukojoje, Kiauneliškyje, Šiliniškėse, Tauragnuose. Pateiksiu duomenis apie kompleksuose esančių statinių skaičių bei išlikusių medžiagų, kurias reikėtų demontuoti, kiekius. Geriausios būklės statiniai yra Grikiapelėje. Tai pats didžiausias parko teritorijoje veikęs gamybinis kompleksas. Jame yra išlikę 18 įvairios paskirties statinių, išbetonuoti privažiavimo keliai bei aikštelės. Visoje teritorijoje sudėta apie 9800 m³ betono ir plytų, apie 16000 m² šiferio.

Panaši padėtis ir Antalksnėje. Čia sugriauta ar sudeginta apie trečdalį statinių, išlikę tik 15. Juose sumontuota apie 5400 m³ betono ir plytų, 8700 m² šiferio.

Prasčiau atrodo buvę fermos bei dirbtuvės Berniūnų kaime – išliko tik 8 statiniai. Linkmenyse – 5, Ginučiuose – 11 statinių. Čia dauguma pastatų demontuota arba sugriuvę.

Labiausiai nukentėjo Reškutėnų gamybinis kompleksas. Čia kadaise buvo 19 statinių. Dabar beveik visi jie demontuoti, tačiau dar yra likę apie 4000 m³ betono ir 3500 m² šiferio.

Palaukojoje, Kiauneliškyje, Šiliniškėse ir Tauragnuose yra išlikę tik po vieną ar dvi apgriuvusias fermas. Parko teritorijoje šiuo metu yra 63 nenaudojami ir apleisti statiniai. Juose sumontuota apie 24 500 m³ betono ir plytų. Stogų šiferinė danga užima apie 38 200 m² plotą. Demotavus ir sumalus visą šį kiekį, jam išvežti reikėtų apie 4100 „Kamazų“. Juos išrikiavus į vieną eilę, būtų beveik 37 kilometrai!

Taigi, ateityje laukia dideli darbai. Vien demontavimas, sumaltų atliekų išvežimas ir paskleidimas kainuos apie 6,5 milijono litų. O kiek kainuos šių darbų projektų parengimas. Pradžiai jau padaryta - Linkmenų seniūnijos dėka susprogdintas nenaudojamas vandenvietės bokštas Antalksnės gamybiniame komplekse. Jau vienu vizualinės taršos objektu mažiau.

Nuotraukos autoriaus

PARKO GIRIŲ TAKAIS

DIDELIS, BAILUS, BET IŽŪLUS

Bronius Šablevičius
Gamtos skyriaus vedėjas

Taip aš pristatau jūrinį erelį (JE) Aukštaitijos nacionaliniame parke. JE toks pat didingas paukštis, kaip ir jo vardas. Stambiausias iš Lietuvoje gyvenančių plėšriųjų paukščių. Jo išskėstų sparnų mostas siekia 2,5 m ir sveria 5-6 kg. Net erelis rėksnys šalia jo atrodo mažas, kaip varna. 20 a. II pusėje didžiausia Lietuvos ornitologų svajonė buvo surasti JE lizdą. Kartu tai buvo taip netikroviška, kad atradimo galimybė rodėsi dar labiau viliojanti. Tuo laiku jūriniai ereliai Lietuvoje pasirodydavo taip retai, kad prilygo stebuklingam ženklui danguje. Realiai mąstantys ornitologai mažai tikėjo JE sugrįžimu į Lietuvos miškus: argi toks stambus, lėtas, bailus ir pažeidžiamas paukštis gali rasti netrikdomą vietą mūsų miškuose ištisus 6 mėnesius?! Būtent tiek laiko praeina nuo lizdo krovimo pradžios iki jauniklių išskridimo iš lizdo – pusė metų būtinos ramybės. Bet šie paslaptingi ir labai geidžiami paukščiai vis dažniau ėmė šmėžuoti mūsų krašto padėbesiuose. Ir štai 1987 m., naujiena iš Varėnos miškų: pirmasis sėkmingas lizdas, pirmoji tokia svarbi žinia nuo 19 amžiaus... Tas lizdas buvo laikomas gilioj paslapyt ir jo vietą žinojo tik pats jo atradėjas. Baimintasi kitų smalsių gamtininkų ir fotografų, aišku, ir kolegų, kurie galėjo pavirsti į konkurentus. Be juoko, - pirmasis bene po 100 metų surastas JE lizdas turėjo būti išsaugotas iki sėkmingo jauniklių išskridimo. Išties, lizdas buvo tokia vertybė, kurios reikšmė buvo neįmanoma pervertinti.

Dabar Lietuvoje žinoma 90 jūrinių erelių porų, kurios užsiėmusios nuolatines teritorijas. Tačiau žinomi tik 65 lizdai, kuriuose jie perėjo. Šitas demografinis šuolis įvyko per 20 metų. Maždaug po 4 lizdus per metus... Anksčiau tokios sėkmės niekas net įsivaizduoti negalėjo.

Tuo tarpu Aukštaitijos NP jūrinį erelį išvydau pavėluotai – 1991 m. Tai atrodė normalu. Juk mūsų ežerai – tai ne seklūs tvenkiniai, kuriuose tiršta žuvis. Skaidriuose ežeruose lėtapėdžiui ereliui sunku sugauti vikrias žuvis. Iki 1994m. pavienius erelius teko matyti prie Žeimenos

upės, Kretuono ežero pakrantėse, Ažvinčių girioje. Ir ne tik pavasarį, bet ir viduržiemį. JE plito iš Vakarų Europos šiaurės link ir vis dažniau pasiekdavo Lietuvos teritoriją. 1995 metų kovo mėnesį JE porėlė dviem savaitėm apsisitojo Gaveikėnų km. tvenkiny ir prie ledo properšos tykodavo maisto. Tai buvo pakeleivingi migrantai, bet nuo 1998 m. JE vizitai ėmė dažnėti, juos stebėdavau įvairiose Parko vietose. 1999 m. į Minčios girią prie vilkams skirtos kritusios karvės atskrisdavo 3-4 jauni paukščiai (neaišku, kur buvo jų gimtasis lizdas). Nuo 2000m. jūriniai labai pamėgo Kretuono ežerą ir apylinkes, bet lizdas ten iki šiol nerastas. Bet ereliai sklandė ir prie Dringio, Baluošo, Vajuonio, Utenio ir kt. ežerų. 2005m. Kretuono paežerėse gyveno nuolatos ir dažnai į paniką įvairdavo paukščius gretimose Žemaitiškės balose ir Kretuono Didžiojoje saloje.

2006 m. įvyko neišvengiamas dalykas: Parke, šalia Dringio ežero, ėmė perėti pirmoji jūrinių erelių pora. Vis tiek šis faktas pribloškė savo netikėtumu. Jūriniai ereliai okupavo ereliams žuvininkams priklausantį lizdą. Bet po 27 dienų (dažniau lankytis prie lizdo ir kontroliuoti situaciją buvo pakenkę patiems paukščiams) JE nebera-

dau. Kažkas išbaidė. Juk naujoje vietoje jie ypač bailūs! Toliau visus metus lizdas lingavo tuščias: jūriniai išvijo žuvininkus, o jūrinius išvijo per Velykų šventes atsiradusi baidarininkų stovyklavietė priešais lizdą.

2007 m. žiemą jūriniai grįžo į nelaimingąjį lizdą ir pagaliau pirmą kartą per visą ANP gyvavimo istoriją (33 metus) jie išaugino 2 didžiulius, jaunus erelius. Birželio gale jie laimingai paliko gimtąjį lizdą ir nenutolo nuo jo iki auksinio rudens šalnų, vis laukdami tėvų atnešamo maisto. Aukštaitijos NP ežeringose vietovėse dar galėtų būti 1 – 2 lizdai.

Jūriniai ereliai Lietuvoje yra apgaubti rūpesčio

juos pagausinti ir išsaugoti. Ornitologai D. Dementavičius ir S. Rumbutis visoje respublikoje įrėngė daug dirbtinių lizdų, specialiai skirtų JE. Dabar padaryti 102 dirbtiniai lizdai. Šį projektą finansiškai remia kai kurių rajonų savivaldybės. Jūrinių erelių apsaugoje Lietuva yra pavyzdys visai Europai. Per 1990-2000 metus JE populiacija (bendras perinčių paukščių gausumas) mūsų šalyje išaugo 49 procentais, lyginant su laikotarpiu iki 1989m. Žinoma, gamtoje jiems vietos užteks, juk jie – tai ne liūdno šlovės kormoranai. JE maitinasi antimis, laukiais, kirais, kartais sugauna ondatrą, kiškį, nors pirmenybė – žuvims. Tačiau JE vien savo gremėzdiška išvaizda ir dydžiu sukelia paniką ir stresą ne tik antims,

bet ir plėšriesiems paukščiams. Nuo JE kaimynystės liekia visi stambesnieji sparnuočiai. Štai ilgai gyvenę Dringio ežero krante ereliai žuvininkai išbėgo tolyn, pamatę okupuotą savąjį lizdą. O ir susitikus ore, šie du plėšrieji paukščiai neišvengia agresyvių susidūrimų.

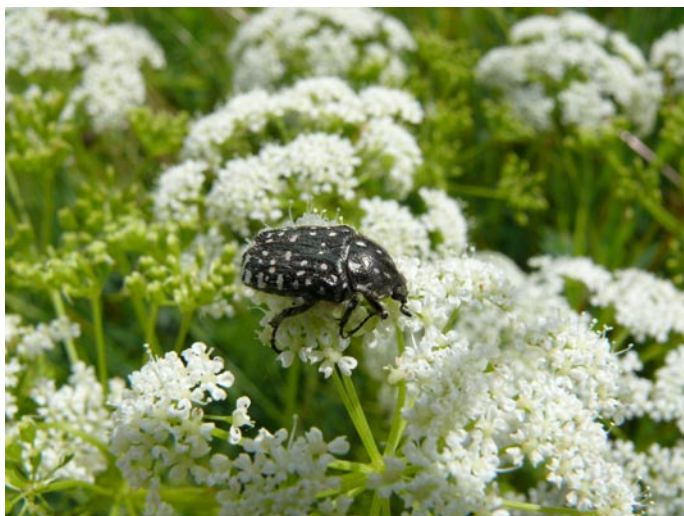
Autoriaus nuotraukoje: jūrinių erelių jaunikliai

Nauji radiniai nacionaliniame parke

Bronius Šablevičius

Gamtos skyriaus vedėjas

Kiekvienas retosios rūšies radimo faktas rodo, kad mes atskleidžiame vis naujas gamtos paslaptis. Ypač vertingas naujų, iki šiol Parke nežinomų rūšių atradimas. 2007 m. užregistravome 4 tokius atvejus.

1. Miškinė plikaplaiskė – *Neottianthe cuculata*. Tai gegužraibinių šeimos augalas, atrastas 33-čiais parko gyvavimo metais. 12 žydinčių plikaplaiskės augalų buvo atrasti prie Trainišio kaimo, šalia Baluošo ežero. Dabar iš Lietuvoje randamų 35 „šiaurinių orchidėjų“ rūšių palyginti mažoje parko teritorijoje turime net 28 (80 proc.). Verta žinoti, kad iš visų Baltijos jūros regiono šalių plikaplaiskė auga tik Lietuvoje, Latvijoje ir šiek tiek Lenkijoje.

2. Botanikė A. Survilaitė pirmą kartą parke aptiko 2 kerpsamanių (augalai, susidarę iš dumblių ir grybų) rūšis: 1) Tridantę bazaniją – *Bazzania trilobata*, Knyčio bot.-zool. draustinyje ir 2) Kvapiją žemtaurę – *Geocalyx graveolens*, prie Baltelės-Byvainėlio ežerų. Abi rūšys

įrašytos į Lietuvos raudonąją knygą.

3. Kvapusis auksavabalis – *Oxythyrea funesta*. Nesmulkus, dekoratyvios išvaizdos vabalas iš Pietų Europos. 20 a. jis buvo surastas pietinėje Lietuvoje ir įregistruotas kaip labai reta rūšis. Todėl 7 vabalai, rasti Parke, buvo tikras atradimas. Beje, būtent pietinių kraštų flora ir fauna, plintanti šiaurės link, rodo klimato šiltėjimo požymius.

Autoriaus nuotr.: Miškinė plikaplaiskė ir Kvapusis auksavabalis

Gamtos išdaigos

Adas Čibiras

Medžiotojų, žvejų klubo "Ūdra" narys

Kai birželio pabaigoje tykodami stirninų Ginučių ąžuolyne pastebėjome baltą gyvūną, manėme, kad pabėgo koks nors naminis gyvulys. Bet po kelių dienų įsitikinau, kad ten vis tik laukinis žvėris. Pamatęs, jog tai šviesaus, beveik balto kailio spalvos stirninas, neabejojau – prieš mane itin retas gamtos reiškiny – albinosas. Nedelsdamas papasakojau medžioklės žinovams, pasitariau su specialistais. Jų nuomonė buvo vieninga – reikia sumedžioti. Ir ne tik todėl, kad albinosai yra atsiradę dėl genetinių nukrypimų. Gentainiai jų taip pat nemėgsta, nes savo šviesios spalvos kailiu jie atkreipia dėmesį ir taip visa grupė gyvūnų greičiau pastebima. Todėl albinosus gentainiai išvaro iš savo tarpo, dažnai elgiasi su jais labai žiauriai. Ir iš tiesų, mūsų pastebėtasis stirninas-albinosas nuolatos ganėsi vienas, nors netoliese buvo ir kelios grupelės stirnų. O jam pabandžius prisitarti, kiti stirninai puldavo jį vyti šalin. Vieniškai

stirnai gamtoje išgyventi yra labai sunku, todėl buvo nutarta albinosą sumedžioti ir padaryti eksponatą. Beje, paskutinis Aukštaitijos nacionalinio parko teritorijoje pastebėtas žvėris-albinosas buvo briedė, 1991 metais sumedžiota netoli Vaišniūnų.

Galimybė sumedžioti baltą stirniną pasitaikė ne iškart, tačiau liepos 30 dieną pagaliau nusišypsojo laimė. Atidžiau apžiūrėję laimikį, pamatėme, kad tai antrametis patinas, tačiau tiek ragais, tiek dydžiu gerokai nusileido kitiems savo bendraamžiams. O juk laukų ir krūmynų stirnos yra didesnės už savo giminaites, gyvenančias miškuose (Ginučių ąžuolyne gyvenančios stirnos priskiriamos laukų ir krūmynų stirnų populiacijai). Sumedžioti stirnino kailis buvo šiek tiek banguoto plauko, švelnios kreminės spalvos. Vadinasi, tai ne albinosas. Tiesiog dėl kažkokios ligos ar dėl įgimtų genetinių nukrypimų sutrikusi medžiagų apykaita. Todėl organizmas negamina pakankamai pigmentų, sulėtėjo augimas. Medžioklės specialistai tokius gyvūnus vadina selekciniais ir rekomenduoja juos medžioti pirmiausiai, o sveikus ir stiprius palikti.

Randai ant stirnino šonų ir kreivai suaugęs kaudais lūžęs šonkaulis bylojo, kaip negailestingai su juo elgėsi jo gentainiai. Bet gamtoje vyrauja kiek kitokie dėsniai nei žmonių visuomenėje. Todėl nėra prasmės nei gailėtis mūsų sumedžioti stirnino, nei smerkti jo gentainius. O susidomėję šiuo retu gamtos reiškiniu, minėtojo gyvūno iškamšą gali pamatyti Aukštaitijos nacionalinio parko lankytojų centre.

SVETUR PASIDAIRIUS

Saugomų teritorijų planavimas Anglijoje

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, vykdydama projektą „Saugomų teritorijų darbuotojų kvalifikacijos kėlimas“, organizavo seminarus ir mokymus beveik visų sričių saugomų teritorijų specialistams. Į projektą įtraukta ir keletas mokomųjų kelionių į kitas ES šalis. Šių kelionių metu saugomų teritorijų darbuotojai turėjo progos pasisemti patirties ir sužinoti, o kaip gi tvarkomasi svetur. Vienoje iš tokių mokomųjų kelionių pabuvojo ir Aukštaitijos nacionalinio parko Kraštotvarkos skyriaus vedėjas Voldemaras Kutra. Jis spalio 15-20 d. buvo išvykęs į Angliją. Su juo apie parsivežtus įspūdžius kalbėjosi Informacijos ir kultūros paveldo skyriaus vedėjas Linas Stanaitis.

L.S.: Koks buvo pagrindinis kelionės tikslas?

V.K.: Pagrindinis kelionės tikslas – susipažinti su saugomų teritorijų planavimu Anglijoje. Anglija garsėja kaip viena iš konservatyviausių Europos sąjungos šalių šiuo klausimu. Paradoksalu, tačiau natūralių gamtinių teritorijų šioje šalyje išlikę itin mažai. Galbūt todėl jie taip jas puoselėja ir saugo.

L.S.: Lyginant kraštovaizdžio planavimą saugomose teritorijose Anglijoje ir pas mus, ko daugiau – panašumų ar skirtumų?

V.K.: Mokomosios kelionės į Angliją metu susidariau nuomonę, kad saugomų teritorijų kraštovaizdžio

planavimo principai labai panašūs kaip ir Lietuvoje (ką čia ir sugalvosi: panašus reljefas, gamtos ir kultūros paveldo objektai, gyvenvietės, infrastruktūra). Visai kas kita, koku būdu ir pagal kokią surinktą informaciją yra skiriamos kraštovaizdžio tvarkymo zonos. Čia turiu gal-

voje, kad zonos apsaugos režimą gali lemti ne koks nors vietovėje dominuojantis elementas, o stipresnę juridinę apsaugą turintis objektas.

L.S.: Tai kaip gi viskas vyksta Anglijoje?

V.K.: Anglijoje prieš pradedant planavimą surinkamas, mano manymu, be galo didelis informacijos kiekis apie teritoriją, kurioje bus vykdomi planavimo darbai. Ją teikia įvairaus lygmens savivaldos institucijos, nacionalinių parkų administracijos, suinteresuotos visuomeninės organizacijos (Britų karališkoji paukščių draugija – RSPB, Wildlife trust, Ypatingo grožio gamtinės teritorijos – AONB, "Anglijos gamta" ("Natural England"), Karališkoji laukinės gyvūnijos draugija ir kt.) ir, kas yra labai svarbu, vietinės bendruomenės. Tai informacija ne vien apie gamtinius, kultūros paveldo objektus, bet ir apie strategines šalis, krašto, miesto, miestelio ar netgi kaimo vystymo kryptis.

Viso išvardinto visuma sudaro prielaidas nustatyti konkrečios zonos tvarkymo prioritetus (tikslus).

Planavimo eigoje vadovaujamasi išsaugojimo principu (išmokos, išpirkimas ir kt.). Visais įmanomais būdais siekiama sumažinti neigiamą poveikį, atstatyti ir išplėsti saugomas teritorijas ar vietas. Visa tai yra sėkmės laidas įgyvendinant praktines tvarkymo priemones.

L.S.: Ar tai iš tikrųjų veiksminga praktikoje, ir kas kontroliuoja visą procesą?

V.K.: Planavimo dokumentais numatytų tikslų siekimą ir priemonių veiksmingumą stebi atsakingos už saugomas teritorijas institucijos (tai ir monitoringas, ir inspekcinė veikla), o taip pat nevyriausybinių organizacijų bei visuomenė, kuri tai daro ypač atsakingai ir aktyviai. Praktinių tvarkymo priemonių bei stebėsenos visuma leidžia sėkmingai siekti planavimu nustatytų tikslų.

L.S.: O ką galima būtų naudingai pritaikyti Lietuvoje?

V.K.: Išvardinsiu tik kelis punktus, nors kai kurie kol kas būtų sunkiai įgyvendinami. Mano manymu, planavimo proceso eigoje turi dalyvauti kuo daugiau suinteresuotų įvairaus lygmens visuomeninių organizacijų. Taip pat reikėtų į planavimą kiek galima daugiau įtraukti vietines bendruomenes (kol kas į tai

žiūriu skeptiškai, bet tikiuosi kada nors jos taps pakankamai stiprios, aktyvios ir sugebės konstruktyviai bendradarbiauti). Planavimo eigoje reikėtų numatyti vertingas teritorijas, kurios būtų išperkamos pirmoje eilėje, bei detalizuoti tvarkymo zonų reglamentus, ypač statybos.

L.S.: Ačiū už pokalbį.

Nuotraukos V.Kutros

VOLUNGĖ

2006 metais dienos šviesą išvydo jau 2-asis Rytų Lietuvos mokytojų kūrybos alamanachas, pavadintas „Ties spalio taku“. Pirmasis alamanachas „Ties rugsėjo taku“ išleistas prieš dešimtmetį – 1996 m. Jame įtraukta dviejų Ignalinos mokytojų kūryba. Sudarant antrąjį alamanachą dalyvavo jau 13 Ignalinos rajono ir Visagino pedagogų. Dauguma jų – Ignalinos viešosios bibliotekos literatų klubo „Lelija“ nariai. Skaitytojams pateikiame keletą alamanache spausdintų eilėraščių.

Marija Čepulėnienė
Žaliuosiu

Žaliuosiu žaliuosiu su liepa, su uosiu –
Ar sninga, ar lyja, ar žaidžia žiedai.
Tik tau, mano žeme, tik tau – o gimtine,
Ar glosto likimas, ar graužia vargai.

Miegosiu, miegosiu po beržu, po uosiu
Šilkiname smėlyje giliai, aš giliai.
O tau, mano žeme, kai aš nežaliuosiu,
Lietuvišką žodį kartos mokiniai.

Danutė Daukšienė
Gegutės

Vėl gegutės metus man skaičiuoja.
Kiek jų liko? Ar tik ne per daug?
Oi, meluojat, gegutės, meluojat –
Neįmanoma šitiek sulaukt!

Vėl dalina turtus jos už dyką
Ir plyšoja aplinkui: „Ku-kū!“
Jei nebus, jas išgirdus, skatiko,
Tai nžebus jo ir kiaurus metus.

Kas pavasarį žada gegutės
Tiek ir tiek – kol užkimsta balsai.
Tai turėčiau turtuolė jau būti,
O dabar gyvenu paprastai.

Ir nereikia turtų deklaruoti,
Iškukuotų rytais į valias,
Kai turiu tik gražiai sudėliotas,
Naktimis parašytas eiles...

Lina Kovalevskienė

Dar su lapais medis, su žaliais.
O jau sniegas, o jau pirmas sniegas.
Tu gi visiškai ramus dairais.
Man gyvenimas dabar lyg medžiui – miegas.

Kaip nuspręsi, Dieve, taip ir bus.
Juk tik tu mane išties pažįsti.
Ir tik tu žinai visus kelius,
Ir sprendimuos niekad nesuklysti.

Kas aš, ko verta, ir kas dar bus.
Gal po laiko vėl jėgų įgausiu.
Gal abu skaičiuosime žydrus drugius,
Ir tik iš tavęs aš įkvėpimo lauksiu.

Tik truputį liūdna,
Nežinau...
Gal kad kelias dar labai miglotas.
Ir kad mėlynieji tie drugiai
Dar tiktai sapnų beribiuos plotuos.

Agota Ramutė Rimšėlienė

Balti
Debesų avinėliai
Atbėga
Prie ežero
Ir godžiai geria
Nuskendusį dangų.
Jie išgeria
Vasaros dieną
Ir vakarą.
Kol ima verkt
Žvaigždėmis.
Aš jas renku,
Kad nors retkarčiais
Galėčiau
Tylėdama šviesti.

Mano mintys –
Tai ilgesio
Paukščiai.
Pagauk,
Jei gali.
Neaprepiamos
Erdvės,
Svaiginantys
Aukščiai.
Ir supras
Tik širdis,
Ką kalbės
Ilgesys...

Ramunių pievoj
Saulė nužydėjo
Ir tyliai liūdesiu
Rasa nunoko.
Kol vasara čia ganė
Savo vėjus,
Drugeliai šoko
Savo džiaugsmo
Šokį.
Ramunių pievoj
Saulė nužydėjo,
O rudenio dainos
Žiogelis grot
Nemoka.

Vincas Lukša
Beaiškėjant

Beaiškėjant, ko niekad nebus,
Ir dar snaudžiant snieguos skruzdėlynams,
Saulė pračiaupė paukščių snapus,
Ir jie išpūdžiais kovo dalinas.

Neišmokę gyventi dykai
Ar kiurksot pašaliuos susiraukus,
Prakaituoja keliai ir takai,
O vėjukai jiems prakaitą braukia.

Gal ne ten, kur reikėtų, nupūs –
Kas prižiūklinta, mėtų, šnerkšta.
Mums palieka tik autografus
Metai, vėjai ir lietūs, ir šerkšnas.

Irena Petrauskaitė
Prieš kelionę

Dešimtmetis baigiasi – trauksiu namolio
Į suplūktus jotvingių klonius –
Akmenuotus Akmenio krantus.

Upokšnio šneka, išprausta drenažo vamzdy,
Durpynai suspragę –
Avietynai be žalčių...

Pasiilgau varlių rasotą gegužės naktį,
Kiro klyksmo
Virš vandenų.

Riešutų,
Pribirusių spalio lapuos
Ir radastų languos, kai speigas palydi kamino dūmą
Linkui dausų.

Pasiilgau žarsteklio bilsmo
Į rinkę, kai pašonėn paryma
Ties krosnim...

Rankų tešluotų,
Raugo kvapo... –
Kąsnio skalsos ieškotų
Eisiu.

Nuotraukos A.Panaovo

Muzikavimas suburia

Dalia Savickaitė

Aukštaitijos nacionalinio parko kultūrologė

Jau antrą kartą Aukštaitijos nacionaliniame parke vyko dūdmaišininkų ir cimbolininkų mokymo stovykla. Idėja apie jos rengimą gimė parke vykusios kompleksinės etnografinės ekspedicijos su Lietuvos liaudies kultūros centro specialistais metu. Tada su A.Luniu svarstėme, kokia tai turėtų būti stovykla? „Ponarstėme“ regiono muzikines tradicijas, jų išskirtinumą kitų Lietuvos regionų fone, išsakėme komplimentus nuotaikingajam Ignalinos krašto cimbolininkui Jonui Lechovickui. Mūsų

„apžvalginame“ pasikalbėjime“ negalėjome užmiršti ir Kaltanėnų apylinkėse užrašyto pasakojimo apie namo grįžtantį dūdmaišininką, papuolusį vilkduobėn ir tik todėl, kad į jo „kompaniją“ papuolė „muzikalus“ vilkas, mėgęs klausyti dūdmaišio garsų, vargšas nelaimėlis išliko gyvas, nes grojo jam tol, kol vilkduobės savininkai jį ten benuilstantį surado... Taip nutarėme, kad stovykloje bus mokoma groti cimbolais ir dūdmaišiu: tradiciniais šio krašto muzikavimo instrumentais.

Mūsų mokymo stovyklos dėstytojai, garbingai vadinti „profesoriais“, buvo svečias iš kaimynės Baltarusijos Todar Kaškurevič ir Lietuvoje garsus muzikologas Evaldas Vyčinas. Gal neįsiseis ponai profesionalai, bet labiausiai klausytojų tarpe buvo laukiamas mūsų

rajonų muzikantas pats Jonas Lechovickas. Garbus amžius, didžiulė muzikavimo patirtis ir bendravimo

betarpiškumas nepaliovė stebinti mūsų „studentus“.

Pirmaisiais stovyklos darbo metais ruošėme pristatomuosius, pažintinius koncertus Ignalinos kultūros centro etnokultūros filiale bei Linkmenų kultūros namuose. 2007m. stovyklos dalyvių koncertas pradžiugino Palūšės turizmo centro poilsiautojus. Manau, kad muzikavimo tradicijų pristatymo funkciją atlikome. Būtų įdomu kitų projektų metu nuvažiuoti į Visaginą ir susitikti su ten veikiančia baltarusių kultūrine draugija, paieškoti kultūrinių bendrumų, pasiklausyti jų pasakojimų.

Labai malonu, kad mokymo stovyklos „geografija“ labai plati. Joje „studijuoja“ kauniškiai, klaipėdiškiai, palangiškiai, alytiškiai, uteniškiai, parko apylinkėse gyvenantys „Nalšios“ muziejaus folklorinio ansamblio „Dobilė“ nariai, J.Lechovicko pasekėjas, nuosavus cimbalus įsigijęs ignalietis Kazys Blaževičius, bei keletas netoliese gyvenančių muzikantų. Neformaliose vakaro diskusijose gimsta pokalbiai apie regionų muzikavimo tradicijas, pvz.: ar šišioniškai turi savitą muzikavimo

tradiciją?

2007m. stovyklos uždaryme apsilankė ir „pernykštis“ studentas. Tai be galo pamalonino, nes pernai, iškart po mokymų užbaigimo jis išvyko į misiją Afganistane. Tą vakarą jis ne tik pasibuvo su mumis, bet ir parsivežė namo T.Kaškurevičiaus darytą dūdmaišį. Kitą jo gamintą instrumentą įsigijo „Dobiliečiai“. Stovykla gy-

vybinga ir reikalinga. Šiandien svarbiausia yra suburti tradicinio muzikavimo entuziastus, sudaryti sąlygas jiems pabūti kartu, pasidalinti savo patirtimi su jaunesniąją karta, kad nemirtų ši graži tradicija. Jei lemtis bus palanki, taip ir bus.

Nuotraukos T.Masiulio

Įspūdžiai iš stovyklos

Aukštaitijos nacionalinį parką, aplankyti įžymius objektus aplink stovyklą, pasivaikščioti po mišką, bei išsimaudyti šalia esančiame Lūšių ežere. Buvo tiekiamas nemokamas maitinimas „Aukštaičių užiegoje“ (tris kartus per dieną).

Manau, kad vieninteliai stovyklos trūkumai būtų šie: mažas instrumentų skaičius ir stovyklos trukmė. Kadangi stovykloje buvo mažai instrumentų jais tekdavo dalintis, o tai sukeldavo nepatogumų (nors jie nebuvo labai dideli). O stovykla vyko per trumpai, nes per tokį trumpą laiką buvo sunku ką nors išmokyti ar pagilinti įgytas žinias.

Visiems žmonėms, kurie domisi liaudies muzika ir nori ją išsaugoti ar tiesiog puikiai praleisti laiką, siūlau būtinai atvažiuoti į šią stovyklą.

Šarūnas Urbonas

Č.Kudabos vid. mokyklos 8a kl. mokinys

Šią vasarą aš dalyvavau puikioje stovykloje, kuri vyko Aukštaitijos Nacionaliniame Parke. Tai etnomuzikavimo stovykla, kurioje mokoma groti liaudies instrumentais. Noriu pasidalinti savo įspūdžiais ir šiek tiek apie ją papasakosiu.

Stovykla vyko labai puikioje vietoje - Aukštaitijos nacionalinio parko direkcijoje, Palūšės kaime, šalia labai gražaus Lūšių ežero. Kaip jau minėjau, šioje stovykloje buvomokomagroti liaudies instrumentais, t.y. dūdmaišiu bei cimbolais. Pirmąją dieną įvyko susipažinimas su stovykla, jos tikslais, bei į stovyklą atvykusiais žmonėmis. Aš mokiausi groti cimbolais. Per pirmąją pamoką mokytojas papasakojo viską apie instrumento kilmę, sandarą, priežiūrą, bei parodė, kaip juo groti. Per kitas pamokas bandėme groti patys.

Po pamokų galėjome veikti ką norėjome: vaikščioti lauke, važiuoti į pažintinę kelionę po

MŪSŲ ŽMONĖS

Popietė su Bronium

Rita Ramanauskienė

Palūšės bibliotekos vedėja

Palūšės bibliotekoje 2007m. spalio 26 d. organizuotas susitikimas su ANP gamtos skyriaus vedėju Broniumi Šablevičiumi. Renginio tikslas - pažymėti jo 30 metų darbo jubiliejų šioje organizacijoje. Renginio metu buvo pristatyta išsami literatūros paroda „Gamtininkas apie gamtą ir gyvenimą“. Bronius Šablevičius – biologas, ornitologas, herpetologas (t. y. amfibijų ir reptilijų specialistas) entomologas, botanikas ir prozininkas. Jis per 30 savo darbo metų publikavo apie 300 straipsnių, parašė 11 knygų, išleido 5 bukletus. Straipsniai publikuoti akademiniuose leidiniuose: „Acta ornitologica Lituanica“, „Acta zoologica Lituanica“, „Ciconia“, ir kituose. Kai kurie straipsniai ir nuotraukos buvo išspausdinti žurnaluose „Mūsų gamta“, „Nemunas“, „Girios“, „Baltasis gandrai“, laikraščiuose „Lietuvos rytas“, „Ladakalnis“, „Žaliasis pasaulis“ ir „Žalioji Lietuva“. Nuotraukos publikuotos leidiniuose „Lietuvos girios“, „Ignalinos kraštas“, „Utenos krašto gamta“ ir kt.

1977-1989 metais Bronius Šablevičius dalyvavo 6 visasąjunginėse ornitologų konferencijose ir seminaruose: Kišiniove, Maskvoje, Leningrade, Taline. Juose skaitė pranešimus, o pranešimų tezės išleistos atskirais leidiniais. 1983 metai buvo labai svarbūs Broniaus gyvenime: tuometiniame Vilniaus pedagoginiame institute apsigynė diplominį darbą „Pelėdos LTSR nacionaliniame parke“, išleido gamtos vaizdelių knygą „Paklausyk griežlės“. Ji tapo moksleivių literatūros klasika. 1984-1990 Bronius redagavo nacionalinio parko laikraštuką „Ladakalnis“.

1990-1999 metų laikotarpis – „aukso amžius“ Broniaus mokslinėje karjeroje. 1993 metais jis parašė ir apgynė disertaciją gamtos mokslų daktaro laipsniui gauti „Erelis žuvininko veisimasis, ekologija, elgsena ir apsaugos Lietuvoje strategija“. Per šį laikotarpį išleido

net 6 knygas, o 1997 metais, prestižinis Londono leidinys „The EBCC Atlas of European Breeding Birds“ publikavo Broniaus Šablevičiaus straipsnį apie erelį žuvininką.

1999 metais Rytų Lietuvos regiono III-ame literatūros konkurse Bronius buvo paskelbtas geriausiu publicistu, už 1997 m. Išleistą ir konkursui pristatytą apmąstymų knygėlę „Dugne pasaulis kitoks.“

2000-2007 metais aktyviai dalyvauja ornitologų konferencijose, rašo straipsnius žurnalui „De Vogelwelt“ (2001 m.), Visuotinės lietuvių enciklopedijos II tomui apie ANP (2002 m.), 2007 m. vasarą išleistoje Lietuvos Raudonojoje knygoje buvo išspausdinti keli straipsniai bei pluoštas nuotraukų. Sėkmingi Broniui 2007 metai: pavasarį Utenoje vykusioje foto parodoje- konkurse „Žemės diena – 2007“ Broniaus darbai įvertinti diplo-

mu.

Parodos pristatymo metu apžvelgėme Broniaus grožinę kūrybą, kurioje labai daug publicistikos elementų. Palūšės biblioteka parengė aplanką „Broniaus Šablevičiaus grožinė kūryba“. Čia randame ir pirmąją miniatiūrą, išspausdintą 1978m. laikraštyje „Nauja vaga“. Bibliotekos parengtame aplanke „Apie Bronių Šablevičių“ surinkti jo straipsniai, publikacijos, interviu. Norėčiau paminėti labai šmaikščias publikacijas, išspausdintas „Ladakalnyje“: „Lyg ir apie Bronių“ (1994m. Nr.1), Broniaus interviu su savimi „Pokalbis gimtadienio proga“ (2001m. Nr.1).

Vieno susitikimo Palūšės bibliotekoje metu, Bronius yra pa sakęs, jog žmogus yra sudarytas mažiausiai

iš dviejų pusių – žmogus specialistas ir žmogus kaip žmogus, ir tos pusės gali būti visai nepanašios. M. Miškinienė savo straipsnyje „Dugne ant debesies“ Broniaus asmenybę suskirstė net į keturius sluoksnius: I – intelektualinis-profesinis; II – kultūrinis; III – tarzaniškasis; IV – nematomasis-slaptasis, į kurį mažai kas įsileidžiamas (21 amžius. -2003,gr. 24).

Renginio metu Bronių kalbino ANP direktoriaus pavaduotoja I. Čėponienė, kuri prieš 30 metų ir priėmė jauną anykštėną į darbą. Renginys prasidėjo autentiškų 1978 – 1979 m. darbo dienoraščių fragmentų skaitymu. Prisimindamas savo darbo metus, Bronius kalbėjo apie tai kaip ketėsi valdžios, darbo pobūdis ir, kad dirbti niekadoms nebuvo lengva.

Pirmieji Nepriklausomybės metai buvo tuštoki: perversmai politikoje, įtampa, valdžių kaita trukdė dirbti, susikaupti. Direktorių kaita taip pat turėjo įtakos, bet paklaustas ar buvo prasmingas trijų dešimtmečių darbas, Bronius, net nesuabejojęs, atsakė, kad taip. Bet mokslininkas darbo prasmingumą mato ne leidinių skaičiuje ar mokslo darbų publikacijose. Jis norėtų turėti daugiau pasekėjų, kurie sugebėtų ir turėtų noro perimti visą sukaupią patirtį. Deja, Bronius pokalbio

metu apgailestavo, kad daug pakeleivių, o tikrų mokinių nedaug.

Susitikimo metu labai šiltai Bronių sveikino jo kolegijos: Sartų regioninio parko ekologė Daiva Norkūnienė (Broniaus „mokinė“), Labanoro regioninio parko darbuotojas Audrius Aliukonis, kuriam pasirinkti ornitologiją įtakoją Broniaus knygos. Sveikino ir kolektyvas, ir daug kitų gerų draugų.

Įdomus sutapimas - 2007 metų rugsėjo mėnesį Bronius už konsultanto darbą kuriant filmą „Susitikimas su žuvininkais“ buvo apdovanotas pinigine premija ir diplomu. Filmą buvo sukurtas LTV organizavus filmų apie gamtą Petro Abukevičiaus premijai laimėti konkursą. Filmo operatorius - Mindaugas Survila.

Renginio pabaigoje Bronius teigė turįs dar vieną didelį tikslą ir norą - viską pabaigti laiku. Norėtųsi tikėtis, jog turėta omeny būsimą knygą apie parko paukščius, nes pasak mokslininko, žmogus yra baigtinis, o gamta amžina.

A.Panavo nuotraukos

MEDKOPIO PABAIGOS ŠVENTĖ STRIPEIKIUOSE 2007

A.Panavo fotoreportažas

Iškilmingą eiseną šventės atidarymo metu veda tauragniškieji muzikantai Leokadija ir Albertas Ūdros

Šiaulių pedagoginio universiteto modernaus folkloro grupė „Kitava“

Tauragnėlės krantus apgulę žiūrovai

650 metų Stripeikių kaimo jubiliejaus proga pageriami jo gyventojai

Atminimo dovanėles stripeikėnams įteikė seniūnas J.Alekna

Ignalinos moksleivių namų vaikų ansamblis „Pumpurėliai“ poilsio minutę

Šventės metu buvo galima įsigyti ekologiško medaus ir kitų bičių produktų

Norintys galėjo ne tik pasižiūrėti bet ir patys pabandyti skaptuoti kaladinį avilį

Šventė yra puiki proga susitikti ir pabendrauti

Žiūrovus linkmino Ignalinos muzikos mokyklos liaudiškos muzikos kapela „Almaja“

Panevėžio tautodailininkų plenero metu sukurtų tapybos darbų paroda-„aukcionas“

Nemažai pirkėjų dėmesio susilaukė vaškinės žvakės

Ekskursijos ir žygiai po Aukštaitijos nacionalinį parką

Ekskursijų vadovas – 1 val.:

Lietuvių kalba – 30 Lt

Rusų kalba – 40 Lt

Anglų kalba – 45 Lt

Ekskursija po pil-
kapio ir akmens
amžiaus būsto
ekspozicijas
Palūšėje – 20 Lt

Specializuotos ekskursijos

(paukščių stebėjimas ir klausymas, šikšnosparnių stebėjimas, ekskursijos po Ažvinčių sengirės rezervatą (tik nuo liepos 15 d. iki metų pabaigos)) – 1 val.:

Suaugusiems – 100 Lt

Moksleiviams – 70 Lt

Senovinės bitininkystės muziejus

Tel. 8 386 362 10

Bilieto kaina:

Suaugusiems – 3 Lt

Vaikams, moksleiviams ir studentams – 1 Lt

Ekskursija – 30 Lt

Ekologinio švietimo centras

Tel. 8 386 366 04

Nakvynės kainos 1 parai:

Dviejų kambarių su patogumais ir virtuve
– 60 Lt (pirmadieniais-ketvirtadieniais)
ir 80 Lt (penktadieniais-sekmadieniais)

Dviejų kambarių
numeris su patogumais ir virtuve
- 120 Lt (pirmadieniais-ketvirtadieniais)
ir 160 Lt (penktadieniais-sekmadieniais)

Konferencijų salės nuoma:

1 val. – 30 Lt

1 parai – 150 Lt

